

Datum van : 31/10/2014
inontvangstneming

CURIA GREFFE
Luxembourg
Entrée 16 OCT. 2014

7
OCF

Hof van beroep te Antwerpen

Burgerlijke griffie, Waalse Kaai 35A, 2000 Antwerpen

Algemeen +32 3 247 97 11

www.juridat.be/beroep/antwerpen

Aangetekend

Aan de griffier van het Hof van Justitie

van de Europese Gemeenschappen

Plateau du Krichberg

Boîte Postale 1406

L - 2925 Luxembourg (Groot-Hertogdom Luxemburg)

Ingeschreven in het register van het
Hof van Justitie onder nr. 975.697
Luxemburg 16. 10. 2014 De Griffier,
voor deze
Fax/E-mail: _____ *Maria Manuela Ferreira*
Neergelegd op: 16.10.14 Hoofdadministrateur

Antwerpen, 13 oktober 2014

Geachte griffier,

Betreft: uw kenmerk: prejudiciële zaak C-300/14 Imtech Marine Belgium T/ Radio Hellenic
ons kenmerk: 2013/AR/2511

Bij brief van 11 augustus 2014, ter griffie van het hof van beroep te Antwerpen ontvangen bij telefax-bericht van 24 september 2014, heeft het Hof van Justitie aan dit hof een vraag om inlichtingen gericht.

Het betreft meer bepaald drie vragen, die als volgt kunnen worden beantwoord:

I.

De feitenconstellatie waar de betwisting tot uiting komt, is die waar schuldenaar bij verstek is veroordeeld én de termijn voor rechtsmiddelen is verstreken. De kernvraag is dan te weten of onder Belgisch recht een schuldenaar om heroverweging van de beslissing kan verzoeken indien hij bewijst dat hij de vordering niet heeft kunnen betwisten wegens overmacht of wegens buitengewone omstandigheden buiten zijn wil.

Artikel 19 EET-Vo maakt de waarmerking als EET afhankelijk van het bestaan, in het betrokken nationale procesrecht, van de (abstracte) mogelijkheid de oorspronkelijke

beslissing ten gronde te laten 'heroverwegen'. Daarmee wordt bedoeld dat het geschil in al zijn aspecten opnieuw ter beoordeling moet voorliggen. Die mogelijkheid moet er als minimumvoorziening zijn, in twee gevallen. *Ten eerste* wanneer de betekening overeenkomstig artikel 14 EET-Vo buiten de schuld van de schuldenaar niet zo tijdig gebeurde als nodig was voor de verdediging. *Ten tweede* – onafhankelijk van de betekeningwijze – in ieder geval van overmacht of buitengewone omstandigheden die de schuldenaar verhinderden de vordering te betwisten.

De Belgische rechtsmiddelen die heroverweging in de zin van artikel 19 EET-Vo mogelijk zouden maken, zouden volgens de Belgische overheid het gewoon verzet (artikelen 1047 e.v. Ger.W.) en de herroeping van het gewijsde (artikelen 1132 e.v. Ger.W.) zijn. Er werd met andere woorden geen nood gezien een aanpassing van het Belgische procesrecht door te voeren. Op 5 december 2008 werd nochtans een wetsvoorstel ingediend, dat voorziet in de invoering van een nieuw rechtsmiddel, de "heroverweging" en dat zou komen in een nieuw artikel 1147ter van het Gerechtelijk Wetboek (Wetsvoorstel tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek wat de invoering van een nieuw rechtsmiddel betreft, *Stukken Kamer* 2008, Doc. 52, nr. 1646/001).

In de Belgische rechtspraak (zie o.a.: Kh. Hasselt (1^e k.) 22 oktober 2008, *RW* 2009-10, afl. 22, 933; Kh. Hasselt (1^e k.) 10 mei 2006, *Limb.Rechtsl.* 2007, afl. 3, 262, noot X., 'De Europees Executoriale Titel: (Nog niet) Naar een vereenvoudigde tenuitvoerlegging?', (*Limb.Rechtsl.* 2007, afl. 3, 270-275); Kh. Hasselt (1e k.) 1 februari 2006, *RW* 2007-08, afl. 30, 1259, noot) en rechtsleer (zie o.a.: J. ERAUW, H. STORME, *Internationaal privaatrecht*, Mechelen, Kluwer, 2009, p. 260-261; P. GIELEN, 'Le titre exécutoire européen, cinq ans après: rêve ou réalité?', *J.T.* 2010, afl. 33, nr. 6409, (570-573), p. 572; S. BRIJS, J. VAN DROOGHENBROECK, 'De afschaffing van het exequatur: de Europese executoriale titel in twintig vragen en antwoorden', in M. PERTEGAS, S. BRIJS, L. SAMYN, eds., *Betekenen en uitvoeren over de grenzen heen*, Antwerpen, Intersentia, 2008, (137-188), nr. 46-47 p. 167-169) bestaat er twijfel of de genoemde rechtsmiddelen een oplossing bieden voor het geval de betekening (van het inleidende stuk en de rechterlijke beslissing) wel gebeurde maar de schuldenaar er buiten zijn schuld toch geen kennis van kreeg; een geval dat onder artikel 19, 1, b van de EET-Vo begrepen is. De termijn voor het instellen van het rechtsmiddel kan dan immers verstreken zijn vooraleer de schuldenaar het kon aanwenden. De herroeping van het gewijsde lijkt wegens zijn strenge voorwaarden en het beperkte toepassingsgebied niet in staat om voor die situatie een uitweg te bieden (Kh. Hasselt (1ste k.) 1 februari 2006, *RW* 2007-08, afl. 30, 1259; Vred. Heist-Op-Den-Berg 2 maart 2006, *RW* 2007-08, afl. 30, 1260, noot, *Tijdschrift@ipr.be* 2006, afl. 1, 58).

Nederland (artikel 8 Uitvoeringswet verordening Europese Executoriale Titel, *Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden* 2005, nr. 485) en Duitsland (§ 233 Duitse Zivilprozeßordnung) hebben voor dergelijke probleemsituaties bijzondere bepalingen. In de Duitse commentaren wordt hierbij uitdrukkelijk vermeld dat deze bepaling niet beperkt is tot de gevallen van overmacht, maar ook geldt wanneer de schuldenaar buiten zijn wil een dwingende termijn niet in acht heeft kunnen nemen (bv. wanneer hij niet heeft kunnen handelen door een verkeersongeval).

Het Franse Hof van Cassatie gebruikt zijnerzijds dezelfde restrictieve definitie van het begrip

overmacht als het Belgische Hof van Cassatie, namelijk een onvoorzienbare en onvermijdbare gebeurtenis. Omdat deze strenge definitie soms aanleiding gaf tot onrechtvaardige situaties, heeft de Franse wetgever een bijzondere bepaling ingelast voor de versteklatende partijen. Artikel 570 van het nieuwe Franse Ger.W. laat de verstekdoende partij toe om na het verstrijken van de termijnen om een zogenaamde opheffing van het verval (d.w.z. om een nieuwe termijn) te verzoeken indien «hij in de onmogelijkheid was om te handelen».

Verstek betekent dat één van de partijen niet verschijnt, hetzij op de inleidende zitting (artikel 802 van het Gerechtelijk Wetboek), hetzij op een zitting waarop de zaak is verdaagd, hetzij op de rechtsdag (artikel 804, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek). Een verstekvonnis kan worden aangevochten door een speciaal hiervoor uitgewerkt rechtsmiddel: het verzet. Het verzet heeft die bijzonderheid dat de zaak opnieuw wordt voorgelegd aan de *rechter die het verstekvonnis heeft gewezen* (artikel 1047 van het Gerechtelijk Wetboek).

De termijn van verzet bedraagt 1 maand.

Artikel 1048 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt:

“Onder voorbehoud van termijnen die worden bepaald in supranationale en internationale bepalingen, is de termijn om verzet aan te tekenen één maand te rekenen vanaf de betekening van het vonnis of de kennisgeving ervan overeenkomstig artikel 792, tweede en derde lid.

Heeft de niet verschenen partij geen woon- of verblijfplaats of geen gekozen woonplaats in België, dan wordt de termijn van verzet verlengd overeenkomstig artikel 55”.

Artikel 50 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt:

“De termijnen, op straffe van verval gesteld, mogen niet worden verkort of verlengd, zelfs met instemming van partijen, tenzij dat verval gedekt is onder de omstandigheden bij de wet bepaald.

Indien de termijn van hoger beroep of verzet voorzien in de artikelen 1048, 1051 en 1253quater, c) en d) binnen de gerechtelijke vakantie begint te lopen en ook verstrijkt wordt hij verlengd tot de vijftiende dag van het nieuw gerechtelijk jaar”.

Artikel 55 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt:

“Wanneer de wet bepaalt dat ten aanzien van de partij die in België noch woonplaats, noch verblijfplaats, noch gekozen woonplaats heeft, de termijnen die haar verleend werden dienen verlengd te worden, dan bedraagt die verlenging:

1° vijftien dagen, wanneer de partij in een aangrenzend land of in het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië verblijft;

2° dertig dagen, wanneer zij in een ander land van Europa verblijft;

3° tachtig dagen, wanneer zij in een ander werelddeel verblijft.”.

Artikel 860 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt:

“Wat de verzuimde of onregelmatig verrichte vorm ook zij, geen proceshandeling kan nietig worden verklaard, indien de wet de nietigheid ervan niet uitdrukkelijk heeft bevolen.

De termijnen om een rechtsmiddel aan te wenden zijn evenwel voorgeschreven op straffe

van verval.

De andere termijnen worden slechts dan op straffe van verval bepaald wanneer de wet het voorschrijft”.

Het Hof van Cassatie aanvaardt het verlengen van de termijn om een rechtsmiddel aan te wenden bij overmacht (zie bv.: Cass. (2^e k.) AR P.03.1191.F, 3 december 2003 (C.F.), *Arr.Cass.* 2003, afl. 12, 2231, *Pas.* 2003, afl. 12, 1944, *TBP* 2004 (verkort), afl. 10, 658 (strafzaak); Cass. AR C.95.19.N, 15 juni 1995 (Procureur-generaal bij het Hof van Beroep te Antwerpen / V.V.), *Arr.Cass.* 1995, 613, *Bull.* 1995, 635, *Div. Act.* 1996, 157, *Pas.* 1995, I, 635, *RW* 1995-96 (verkort), 754, *Verkeersrecht* 1995, 295; Cass. AR P.93.126.N, 2 mei 1995 (Devos / Bultinck), *Arr.Cass.* 1995, 444, *Bull.* 1995, 465, *JT* 1995 (verkort), 681, *P&B* 1996, 80, *Pas.* 1995, I, 465, *Verkeersrecht* 1995, 317 (strafzaak); Cass. AR 7516, 9 oktober 1986 (Lecarme / Chouiter), *Arr.Cass.* 1986-87, 165, *Bull.* 1987, 153, *JLMB* 1987, 1203, *Pas.* 1987, I, 153, *RW* 1987-88, 778, noot).

Overmacht is een algemeen rechtsbeginsel. Volgens de vaststaande cassatierechtspraak kan overmacht enkel voortvloeien uit een omstandigheid buiten de wil van de betrokkene, die deze omstandigheid niet heeft kunnen voorzien noch voorkomen (Cass. (2e k.) AR P.03.0699.F, 21 mei 2003 (C.F.), *Arr.Cass.* 2003, afl. 5, 1235, *Pas.* 2003, afl. 5-6, 1045, *Rev.dr.pén.* 2003, afl. 11-12, 1310; Cass. (2e k.) AR P.00.1617.N, 30 april 2002 (C.E. / Cornil Pierre e.a.), *Arr.Cass.* 2002, afl. 4, 1160, *Pas.* 2002, afl. 5-6, 1040; Cass. AR 6585, 1 juni 1988 (Mommaerts), *Arr.Cass.* 1987-88, 1278, *Bull.* 1988, 1185, *Pas.* 1988, I, 1185; Cass. AR 7516, 9 oktober 1986 (Lecarme / Chouiter), *Arr.Cass.* 1986-87, 165, *Bull.* 1987, 153, *JLMB* 1987, 1203, *Pas.* 1987, I, 153, *RW* 1987-88, 778, noot; Cass. 25 juni 1956, *Arr. Cass.* 1956, 905, *Pas.* 1956, I, 1176).

Een omstandigheid die én onvoorzienbaar én onoverkoombaar is, betreft een enger begrip dan een buitengewone omstandigheid.

Zich dus houden aan de interpretatie dat artikel 50 Ger.W. enkel verlenging bij overmacht (zoals hierboven omschreven) toelaat, en dus niet wegens buitengewone omstandigheden buiten zijn wil, zou iedere werking in België aan de Verordening (EG) 805/2004 ontnemen.

Ten overvloede kan er op gewezen worden dat ook het Grondwettelijk Hof erkent dat in geval van overmacht, de rechtsonderhorige nog een rechtsmiddel kan instellen na het verstrijken van de termijn (zie: Grondwettelijk Hof nr. 99/2007, 12 juli 2007 (prejudiciële vraag), *A.GrWH* 2007, afl. 3, 1147, *BS* 10 september 2007 (tweede uitgave) (uittreksel), 48061, *Juristenkrant* 2008 (weergave E. BREWAEYS), afl. 161, 4, *JLMB* 2007 (samenvatting), afl. 39, 1659, noot, *RW* 2007-08 (samenvatting), afl. 30, 1238, *P&B* 2008, afl. 4, 200). Het Grondwettelijk Hof stelt hierbij de onoverwinnelijke onwetendheid op gelijke hoogte met overmacht.

II.

Het hoofdgeding betreft enkel de veronderstelling waarin de schuldenaar – onafhankelijk van de betekeningwijze – niet in de mogelijkheid zou verkeren om de oorspronkelijke

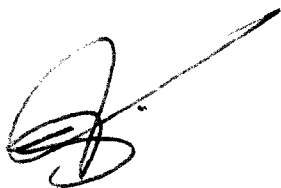
beslissing ten gronde in ieder geval van overmacht of buitengewone omstandigheden buiten zijn wil te laten 'heroverwegen'.

III.

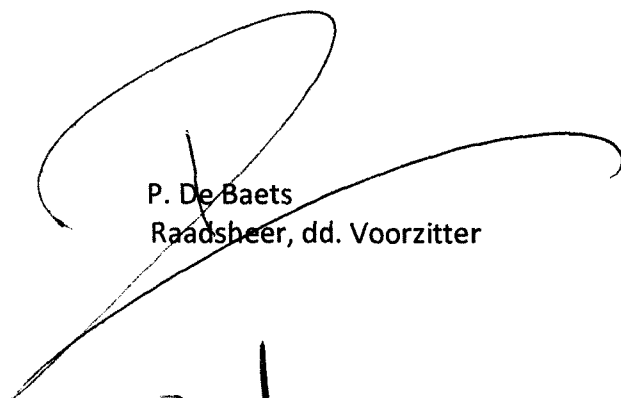
De verzoeker heeft in de gedinginleidende akte gevorderd dat het te vellen vonnis zal worden gewaarmerkt als Europees Executoriale Titel in de zin van de Verordening EG nr. 805/2004 van 21 april 2004.

Het hof hoopt hiermee te hebben voldaan aan de vraag om inlichting.

Met achtingsvolle groeten,

R. Goethals
Hoofdgriffier

P. De Baets
Raadsheer, dd. Voorzitter

B. Bullynck
Raadsheer

S. Berneman
Raadsheer